

**Улахан бөлөх оболоругар интегрированной ахсаанна аһаҕас дьарык (5-6 саастаах оболорго)**

**Тизмэтэ:** «Кыһыл бэргэхчээн» остуоруйа көмөтүнэн ахсааны чингэтии.

Иитээчи: Петрова Аина.Владимировна.

2022сыл.

**Сыала, соруга:** Оџо үлэлиир усулуобуйатын тэрийи, оџо интэриэһин тарды. «Кыһыл бэргэһэчээн» остуоруйа көмөтүнэн 1-10 диэри ахсааны, геометрическэй фигуралары, суоттары чингэтии оџо онорон көрөр дьоџурун сайыннарыы, уопут көмөтүнэн кустугу онорон көруу, кустук өнгүн бэрээдэгин чингэтен хатылааһын, оџо тылын - өһүн сайыннарыы.

**Аһаџас дьарык оруоллара:** Эбээ, кыһыл бэргэһэчээн, бөрө, сурук түнгэтээчи.

**Туттар тэрил:** дуоска, маџаныыт, хаарта, геометрическэй фигуралар, кустук өнгүн дуоскалара, дьуос, сыыппаралаах тэллэй, мааскалар (бөрө, кыһыл бэргэһэчээн), бэрэскиилээх корзиина, ноутбук, аудио муусука, уу, бүлүүһэ, скитлс кэмпиэт.

	Иитээчи үлэтэ	Иитиллээчи үлэтэ	Туттар мал	
Кирии чааһа	<p>Иитээчи оџолору түмэр, (төгүрүччү тураллар) Үтүө күнүнэн оџолоор! Үтүө күнүнэн ыалдьыттаар!</p> <p>Сохуччу түгэн (Кыһыл бэргэһэчээн уонна бөрө)</p> <p>- Кыһыл бэргэһэчээн ыллыы-ыллыы киирэн кэллэ сохуччу.</p> <p>- Онуоха бөрө улуйарын истэн куттанан ол бу диэки көрүөлүүр.</p> <p>- Бөрө киирэн кэлэн Кыһыл бэргэһэчээни уоран ильдэ барар!</p> <p>- Иитээчи оџолортон ыйытар: Оџолоор кимнээх көстөн аастылар?</p> <p>- ханнык остуоруйа дьоруойдарай?</p> <p>Телефон тыаһыыр «Алуо дорооболорун! Бу «Сардана» уһуйаан дуо? Улахан бөлөхтөр дуо?</p>	<p>Дорооболоһоллор.</p> <p>Оџолор көрөллөр.</p> <p>Оџолор боппуроска эппиэттиллэр.</p>	<p>Муусука Кыһыл бэргэчээн, бөрө улуйар.</p> <p>Төлөппүөн.</p>	2 мүнүүтэ

	<p>Мин кыһыл бэргэхэчээн эбээтэ эрийэбин. Мин сиэн кыыспын – кыһыл бэргэхэчээни бөрө уоран ильдэ барбыт. Харана ойуурга кистээбит. Миэхэ оҕолор көмөлөһүөхтэрэ дуо?</p> <p>- Иитээччи оҕолортон ыйтар көмөлөһөбүт дуо?</p> <p>Сиэн кыыспын бөрөттөн босхолуохтара дуо?»</p> <p>- иитээччи оҕолортон ыйытар?</p> <p>- Оҕолоор харана ойуурга хайдах барабыт?</p> <p>- Сурук тунэтээччи киирэн кэлэр.</p> <p>- Дорооболоһор кэнбиэрдээх суругу иитээччигэ туттарар.</p>	<p>Оҕолор боппуруска эппиэттиллэр.</p> <p>Дорооболоһоллор.</p>	Кэмбиэрдээх хаарта.	
Сурун чааба	<p>Оҕолоор биһиги кыһыл бэргэхэчээни босхолуурга харана ойуурга тийэрбитигэр миэхэ бу хаарта баар.</p> <p>Хаартабытын ылан ханан барарбытын көрүөбүн эрэ.</p>	<p>Оҕолор хаартаны көрөллөр ханан баралларын толкуйдуулар.</p>	Хаарта	15 мүнүүтэ
	<p>Маннайгы соруудах:</p> <p>-Бастаан үрэби туоруубут. «Кустук өгнөөх муоста» алдынан сытар. Кустукпут хас өгнөөх этэй?</p> <p>- Оҕолоор кустугу бэйэбит өгөрөрбүт буолуо дуо?</p> <p>билигин биһиги боруобалаан уопут өгөрөн көрүөхпүт, уопут өгөрөр сирбитигэр мэниктээбэппит, сүүрбэппит.Оҕолоор биһиги кустугу бэйэбит уопут</p>	<p>Оҕолор хоруйдуулар сэттэ, Онорбут уопуттарын кэтээн болҕойон көрөллөр.</p> <p>Кустук өгүнэн дуоскалары сааһылаан соруудабы толороллор.</p>	<p>Кустук өгнөөх дуоскалар.</p> <p>Уу, бүлүүһэ, скитлс кэмпиэт.</p>	

	көмөтүнэн онордубут. Кустук өнгүнэн дуоскалары сааһылаан муоста онорон туоруулар. (7 кустук өнө).			
	Иккис соруудах: - Дьуостары көрсөн сыыппаралары сааһылыылар. (1-10 дылы ааҕабыт) ыһыллыбыт сыыпаралары дьуоска бэрээдэгинэн сааһылаан туруорабыт. Сааһылаан бүтэн баран 10-1 төттөрү ааҕабыт). Дьуостар оголорго суолу ыйан биэрэллэр.	Дьуоска ыһыллан турар сыыпаралаах тэллэйдэри сааһылаан уураллар. Оҕолор 1-10 дылы ахсаан ааҕаллар. 10-1 дылы төттөрү ахсаан ааҕаллар.	Дьуос, танас туттарар, тэллэйдээх сыыппаралар.	
Сынньалан чааба	Сынньана таарыйа хамсаныылаах оонньуу оонньооххайын. Быраабылатын билиһиннэрэбин өйдөөн истин. Икки хамаандаҕа арахсабыт - Уна өттүгэр Кыргызтар кыһыл бэргэһэчээн буолабыт - ханас өттүгэр уолаттар бөрө буолаллар. - Кыһыл бэргэһэчээннэр ойуурга тэллэйдии тахсыбыттар, утары бөрөлөрү көрсөллөр. Өйдөөн муусуканы истэбит бөрөлөр кыһыл бэргэһэчээннэри экирэтэллэр. Маладыастар!	Оҕолор мааскаларын кэтэн болҕомтолоохтук иитээччи оонньууну быраабылатын быһаарарын истэллэр.	Бөрө, кыһыл бэргэһэчээн мааскалара, оонньуу муусуката.	
	Үһүс соруудах: Хонууга тийэн кэлэллэр. Иитээччи геометрическэй фигуралары кердерер.	Геометрическэй фигуралары хас	Геометрическэй фигуралар. Уһун	

	<p>- оџолор биирдии фигураны талаллар  - Хас биирдии оџо 10 геометрическэй фигураны булуохтаах.</p>	<p>биирдии оџо талбыт  фигуратын 10 ахсаанна  дылы хомуйар.</p>	<p>көнө муннук, көнө  муннук, төгүрүк, үс  мүннүк, ньолбоһох,  трапеция.</p>	
	<p>Төрдүс соруудах:  Харанга ойуурга тийэллэр. Бөрөнү көрсөллөр. Кыһыл бэргэһэчээни босхолуон дуо? Миэхэ икки соруудаахпын ону толордоххутуна «Кыһыл бэргэһэчээни босхолуом»:  Бастакы соруудаҕым суот.  <math>4+2=6</math> (түөрт бэрэскиигэ эбэбин икки бэрэскиини тэннэһэр алта бэрэскии)  <math>2+2=4</math> (икки бэрэскиигэ эбэбин икки бэрэскиини тэннэһэр түөрт бэрэскии)  <math>7-2=5</math> (сэттэ бэрэскииттэн көбүрэтэбин икки бэрэскиини тэннэһэр биэс бэрэскии)  <math>5+5=10</math> (биэс бэрэскиигэ эбэбин биэс бэрэскиини тэннэһэр уон бэрэскии).  Иккис соруудаҕым мин биир да хоһоону билбэппин, миэхэ хоһоонно этин, мин истиэм.  - Оџолор садаачаны суоттаатылар, хоһооннорун эттилэр, бөрө кыһыл бэргэһэчээни босхолоото.</p>	<p>Оџолор садаача  суоттууллар.</p>	<p>Харанга ойуур,  садаачалаах  табличкалар.  Бэрэскиилээх  минньигэстээх  корзиина.</p>	

<p>Түмүк чааһа</p> <p>Чингэтии</p>	<p>Кыһыл бэргэһэчээн босхолонон, оҕолорго махтанар минньигэс туттаргыыр.</p> <p>Иитээччи оҕолортон ыйытар,</p> <p>- Оҕолоор үөрдүгүт дуо? Кыһыл бэргэһэчээни бөрөттөн босхолообуккутугар?</p> <p>- ханнык сорудабы ордук сөбулээтигит?</p> <p>Оҕолорум маладьыастар мин наһаа үөрдүм бары көхтөөхтүк кыттыбыккытыгар.</p> <p>Манан аһаҕас дьарыкпыт түмүктэнэр аныгыс көрсүөххэ диэри.</p>	<p>Оҕолор санааларын үллэстэллэр.</p> <p>Боппуруоска эппиэттииллэр, махтаналлар.</p>		<p>3 мүнүүтэ</p>
------------------------------------	--	--	--	------------------